UNIK hæver dansk grundforskning til verdenseliten

I Danmark er det lykkedes at gøre det, der i en række andre lande ikke er mulig; nemlig at investere forskningsmidler fokuseret og massivt i de absolut bedste forskningsmiljøer. Sådan kan vi komme med i universiteternes verdenselite. Men der mangler stadig lidt for at være i mål.

Af Jarle Aarbakke, formand for UNIK-panelet

Verdensbanken peger på tre forhold, der karakteriserer eliteuniversiteter som Harvard, Yale og Oxford: De har en høj koncentration af talent. De har tilstrækkelige ressourcer. Og der er en ubureaukratisk administration. Samme træk karakteriserer det danske UNIK-initiativ. Initiativet er en del af en international tendens, hvor konkurrenceudsatte midler bruges til kapacitetsopbygning af universiteter.

Et internationalt ekspertpanel følger det danske UNIK-initiativ tæt, og vi har netop besøgt de fire UNIK'er (forskningsmiljøer) for at se, hvordan det går med kvaliteten. De har hver især fået bevillinger på ca. 120 mio. kr. over en femårig periode. Som formand for panelet har jeg nu fået et indgående kendskab til nogle af Danmarks mest lovende forskningsmiljøer. Jeg er ganske imponeret. Med UNIK-initiativet er det lykkedes at hæve fire fremragende forskningsfelter til deciderede internationale spydspidser for dansk forskning: "CASE" på DTU, "Syntesebiologi" og "Food, Fitness and Pharma" på Københavns Universitet og MINDLab på Aarhus Universitet.

Danmark skal gøre sig gældende på udvalgte spydspidser
Helt rosenrødt er det dog ikke. Vi vil i de kommende år følge UNIK. Bl.a. er det vigtigt, at UNIK'erne har tilstrækkeligt synergi, såvel internt som i forhold til resten af universitetet, og at der er fokus på internationalt samarbejde. Vi kunne også godt ønske et tættere samarbejde mellem universiteterne i Danmark, end der er i dag. Og så skal ledelsen og organiseringen af UNIK'erne være mere professionel.

Hvis fremtidens universiteter skal klare sig i en skærpet international konkurrence, skal de blive verdensførende på udvalgte områder. Små lande som Danmark vil aldrig kunne måle sig med Harvard, Yale og Oxford på alle universiteternes områder. Men vi kan og skal byde ind med ledende spydspidser på udvalgte områder, og det kræver en fokuseret, strategisk og massiv investering. Her er UNIK en mulig vej.

Fakta om UNIK
UNIK er et forsøg med en ny og tredje form for forskningsfinansiering i Danmark. Det er en finansieringsform, som tager de bedste karaktertræk fra basismidler og konkurrencemidler. Læs mere om UNIK og de fire forskningsmiljøer på http://www.fi.dk/forskning/unik.

Om Jarle Aarbakke:
UNIK Ekspertpanelet har i alt ni medlemmer, og Jarle Aarbakke er formand for panelet. Han er professor og rektor for Universitetet i Tromsø, Norge. Han har tidligere været formand for Universitets- og Høgskolerådet i Norge, som svarer til organisationen Danske Universiteter.